

RĪGĀ

2019. gada 27. decembrī
Nr. 1-23/230_e

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai
Paziņošanai e-adresē

Informācija:
Finanšu ministrijai

*Par priekšlikumiem likumprojektam Nr. 421/Lp13
Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām"*

Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) likumprojektam Nr. 421/Lp13 "Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām"" un trešajam lasījumam iesniedz priekšlikumu, kas saistīts ar Padomes 2018. gada 25. maija direktīvas (ES) 2018/822, ar ko attiecībā uz obligāto automatisko informācijas apmaiņu nodokļu jomā saistībā ar ziņojamām pārrobežu shēmām groza direktīvu 2011/16/ES (turpmāk – DAC6), ieviešanu Latvijā.

Likumprojekta 3.pants paredz papildināt likuma 15.pantu ar desmito daļu, kas paredz, ka nodokļu maksātājam ir pienākums iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par ziņojamām pārrobežu shēmām, kuras saistītas ar iespējami agresīvu nodokļu plānošanu – darbību, kas pati par sevi nav aizdomīgs darījums nodokļu jomā, bet vairāk liecina par jaunākajām tendencēm nodokļu optimizēšanā. Likumprojektu izskatot otrajā lasījumā, par attiecīgā pienākuma neizpildi tika paredzēta arī sankcija.

2019. gada 19. decembrī Valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināts Finanšu ministrijas izstrādātais Ministru kabineta noteikumu projekts "Automātiskās informācijas apmaiņas par ziņojamām pārrobežu shēmām noteikumi" (VSS-1237) (turpmāk – Ministru kabineta noteikumu projekts), kas paredz detalizētāku regulējumu.

Iepriekšminētais tiesiskais regulējums citastarp paredz, ka nodokļu maksātājam ir jāziņo par agresīvām nodokļu plānošanas shēmām, ja tas ir atzīstams par starpnieku šādās shēmās.

Nemot vērā DAC6 mērķi, nav nekādu šaubu, ka minētais tiesiskais regulējums būtu attiecināms uz kredītiestādēm, ja tās pašas kā nodokļu maksātāji – starpnieki – aktīvi iesaistās agresīvā nodokļu plānošanā vai konsultē klientus šajos jautājumos (piemēram, privātbaņķiera, aktīvu pārvaldīšanas vai uzņēmumu apvienošanās gadījumā aktīvi sniedz palīdzību klientam nodokļu plānošanas

jautājumos). Tomēr šādu situāciju vairāk jāuzskata par teorētisku vai izņēmuma gadījumos, jo kredītiestādēm, īpaši bankām, kas sniedz universālus banku pakalpojumu, nodokļu konsultāciju (plānošanas) pakalpojumi parasti nav raksturīgi.

Taču no Eiropas Banku Federācijas vēstules Eiropas Komisijai, atsaucoties uz tā laika komisāra Pjēra Moskoviči pausto viedokli, izriet, ka **nebūtu saprātīgi DAC6 piemērot kredītiestādēm, ja vienīgais to sniegtais pakalpojums ir norēķinu pakalpojumu nodrošināšana.**¹

Maksājumu skaits un ātrums neļauj nodrošināt specifiskas un komplikētas uz nodokļu optimizāciju vērstas analīzes veikšanu bez **papildu administratīvā sloga uzlikšanas kredītiestādēm un uzņēmējiem.** Tādā gadījumā būtu jāizvirza vēl papildu prasības (piemēram, papildu jautājumi anketās, prasība pēc zvērinātu revidentu atzinumiem, papildu nodokļu konsultantu piesaiste un tml.) vēl pie tām prasībām, kas jau izriet no normatīvajiem aktiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma finansēšanas, proliferācijas finansēšanas novēršanas, starptautisko finanšu sankciju ievērošanas jomas un normatīvajiem aktiem, kas nosaka pienākumu ziņot par aizdomīgiem darījumiem nodokļu jomā.

Nemot vērā iepriekšminēto, lūdzam papildināt likuma 15. pantu ar 10.¹ daļu (likumprojekta 3. pants) šādā redakcijā:

“(10¹) Kredītiestādei un maksājumu pakalpojumu sniedzējam nav šā panta desmitajā daļā noteiktā pienākuma sniegt informāciju Valsts ieņēmumu dienestam par ziņojamām pārrobežu shēmām, ciktāl kredītiestāde vai maksājumu pakalpojumu sniedzējs sniedz maksājumu pakalpojumus vai citas norēķinu operācijas citai personai, kura ir iesaistīta ziņojamajā pārrobežu shēmā, un kredītiestādei vai maksājumu pakalpojumu sniedzējam nav sniegta informācija par to, ka attiecīgie maksājumu pakalpojumi tiek izmantoti, lai plānotu, popularizētu, organizētu vai darītu pieejamu ziņojamo pārrobežu shēmu īstenošanu vai vadītu tās īstenošanu.”

Šāda atruna tieši par maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ir nepieciešama, jo visas citas nozares pārrobežu norēķinus veic tieši ar kredītiestāžu un citu maksājumu pakalpojumu sniedzēju starpniecību. Kredītiestādes un citi maksājumu pakalpojumu sniedzēji faktiski vienmēr būs iesaistīti norēķinos un **“darīs tos pieejamus”** darījumos, kurus ir plānojuši, piemēram, nodokļu konsultanti. Bez papildu atrunām normatīvajos aktos vai ieteikuma rakstura dokumenta par kredītiestāžu un citu maksājumu pakalpojumu sniedzēju pienākumu apmēru, tiks būtiski apgrūtināta regulāro norēķinu veikšana un uzņēmējdarbība, nerasniedzot DAC6 mērķi - saņemt precīzus un fokusētus ziņojumus.

Iepriekšminētā tiesiskā regulējuma ieviešana nedz likumprojekta, nedz MK noteikumu projekta anotācijā **nav izvērtēta attiecībā uz ietekmi uz finanšu sektoru** un tādējādi arī uzņēmējiem, kas izmanto finanšu sektorā piedāvātās norēķinu iespējas. Tādēļ lūdzam apspriest šo jautājumu Saeimas komisijas sēdē un apzināt iespējamo ietekmi uz tautsaimniecību, lai šis jautājums būtu izvērtēts atbilstoši labas likumdošanas principam.

¹ Pieejams: https://www.ebf.eu/wp-content/uploads/2018/08/EBF_033342-EBF-Comments-on-the-adopted-Amendment-of-the-Directive-on-Administrative-Cooperation.pdf

Ja Saeima uzskata, ka šis nav normatīvā akta tekstā risināms jautājums, lūdzam parlamentārās kontroles ietvaros rast iespēju kontrolēt izpildvaras darbību, lai minētais jautājums tiktu vismaz atrisināts Valsts ieņēmumu dienesta ieteikumu līmenī. Līdz šim sarunās ar Finanšu ministriju vienošanos par šādu risinājumu Asociācija nav panākusi.

Komisijas sēdē esam gatavi sniegt papildu skaidrojumu par minēto priekšlikumu.

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

Sanita Bajāre

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

E. Pastars, edgars.pastars@financelatvia.eu